No 122. DINGSDAG 11 OCTOBER. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

11 Oct.

Oostenrijk wil de verdreven Italiaansche Vorsten weder op de nu ledige troonen zien.

Frankrijk zou het dulden, als de Vorsten weder plaats namen met alle goedkeuring, althans zonder iemands verzet.

Zoo was sedert lang de Italiaansche kwestie — zoo is ze nog — zoo zal ze — niet lang meer kun en blijven, te meer daar de Italiaenen spreken en doen, alsof zij reeds goed en wel leefden onder den scepter van Koning *Victor Emanuel*, en deze in een manifest aan Europa betuigt: „Italie wil zich onder mijne banier scharen en wat kan er tegen zijn?"

De groote vraag — wij herhalen het echter al weder — is: „wat zou Frankrijk doen als de bevolking van Midden Italie tot Sardinie wil blijven behooren?" en die vraag is nog niet volkomen opgelost; daarover is Italie, en te regt, nog ongerust, trouwens, de Keizerlijke verklaringen dienaangaande zijn zeer verschillend van gehalte en toon.

Intusschen, de *Constitutionnel*, het voornaamste der Parijsche Ministeriële bladen, heeft over die vraag gesproken en wel op zeer opmerkelijke wijze.

Heeft de Fransche Keizer den *Constitutionnel* doen spreken?

Men gelooft het en velen gelooven het gaarne. In allen gevalle is het een voor de Italianen verblijdend teeken, dat een voornaam Fransch blad spreken durft als volgt:

„Eenige dagbladen gaan, hetzij in dwaling of met opzet, voort, de gevolgen en de strekking der te Villafranca vastgestelde praeliminairen te verdraaijen.

„Het dagblad *l'Univers*, met name, meent te mogen beweren dat de Koning van Sardinie het Lombardische grondgebied alleen onder zekere bedingen heeft ontvangen en leidt uit die onjuiste onderstelling zonder aarzelen ongerijmde gevolgtrekkingen af. Tot nog toe had alleen de Oostenrijksche drukpers, in haar uit vaderlandsliefde voortkomend hartzeer, zulk eene stelling durven volhouden, en het is bedroevend een Fransch dagblad die bewering te zien overnemen.

„Lombardye is aan Frankrijk en niet aan Sardinie afgestaan. Zijn er door Oostenrijk aan Frankrijk voorwaarden opgelegd? Feitelijk was Lombardye door onze wapenen veroverd; en wat het regt betreft, heeft de Keizer van Oostenrijk zijn regt op het bezit van het Lombardische grondgebied aan den Keizer der Franschen overgedragen. Het regt heeft het feitelijke bevestigd, en niets meer gedaan.

„Frankrijk nu heeft, gelijk een iegelijk weet, niets voor zich behouden. Het heeft dus zijn wingewest aan den Koning van Sardinie overgedragen, zoo als het in het bezit daarvan door de krijgskans gekomen en door de vredes bepalingen bevestigd was, dat is zonder beperkingen en zonder voorbehoud.

„Even duidelijk en bepaald zijn de praeliminairen van Villafranca ten aanzien van Midden-Italie.

„Hunne eerste, hunne gewigtigste uitwerking is, dat Midden-Italie voor goed onttrokken is aan elke tusschenkomst van het buitenland, onverschillig uit welken hoofde of van welke zijde die tusschenkomst mogt worden ondernomen.

„Wendt Frankrijk in de tegenwoordige omstandigheden bij de bevolking, alsmede bij de Regering van het schiereiland zijnen invloed aan, de zaak is, dat deze invloed eene vrucht van onlangs edelmoedig bewezen diensten een zeer regtmatige en geheel onbaatzuchtige invloed is. De raad, dien Frankrijk geeft, heeft naar zijne overtuiging de strekking van de welvaart dier volkeren, de bevestiging der regeringen en 's lands onafhankelijkheid te verzekeren, voor welk drieledig doel het zijne schatten en zijn bloed ten offer geeft gebragt.

„ Maar zou Frankrijk tot bereiking van dat doel zijne handelingen veranderen? Zoover zal het niet gaan. Bevelen uitvaardigen, na vruchteloos raad te hebben gegeven, dit is meer dan het doen kan.

„De staatkunde van onzen Keizer heeft hare proefstukken afgelegd. Men behoorde hare openhartigheid, hare vastberadenheid te kennen en te weten, dat zij nooit tot gewoonte had, zich zelve te logenstraffen. Wat zij gisteren wilde — dat wil zij heden nog. Geene aanmerkingen zonder waarde, maar welligt niet zonder berekening te berde gebragt, zullen zwaarder wegen dan de regtschapene verklaringen van het keizerlijk Gouvernement."

Alzoo — de *Constitutionnel* verklaart het — geen *tusschenkomst van vreemden* in de Italiaansche kwestie en vooral geen *geweld*.

Dat is Italie genoeg.

Hooren wij nu wat Koning *Victor Emanuel* aan Europa verkondigt, nadat hij herinnerd had, dat men waken moest tegen democratische begrippen en revolutionaire hartstogten.

„Europa — zegt de Monarch — behoort dat te verhoeden, en met dat doel moeat 's Konings gouvernement zich tot de kabinetten te moeten wenden. Zijne Majesteit zou krachtens de regten, welke hij door den algemeenen wensch der bevolking heeft verkregen het bestuur over de staten van Midden-Italie, althans voorloopig, hebben kunnen aanvaarden. Maar had hij als Italiaansch vorst alleen zijn geweten te raadplegen, als lid van het Europesche statengezin begreep hij pligten van een anderen aard te hebben.

„Het is noodig dat Europa tusschen beide kome tot vereffening der moeijelijkheden, welke de tegenwoordige gesteldheid van Italie oplevert. De laatstelijk in de Romagna voorgevallen gebeurtenissen bewijzen dat die tusschenkomst onverwijld vereischt wordt en dat ieder uitstel noodlottig zou zijn.

„De in dit memorandum reeds ontwikkelde beschouwingen, betreffende de Hertogdommen, zijn grootendeels ook op de Romagna toepasselijk, maar zoo de mogendheden van de veranderingen, welke in het staatsregt der Italiaansche Hertogdommen gekomen zijn, gezamenlijk kennis dienen te nemen, des te meer nog zullen zij op de zaken der pauselijke Legatien hare aandacht moeten vestigen. Alleen door inlegering van buitenlandsche troepen heeft de Heilige Stoel de Legatien onder zijn gezag kunnen houden. De laatste inlegering heeft elf jaren geduurd; de uitoefening van de voornaamste regten des souvereins was aan de buitenlandsche militaire overheid afgestaan; de Priestervorst regeerde nog slechts in naam: in de daad stonden die gewesten onder de heerschappij van Oostenrijk.

„De bevolking van de Romagna heeft zich tot nog toe bij uitstek ordelijk gedragen; maar zoo zij thans zag, dat zij verlaten werd, zoo zij de zekerheid bekwam dat de oude regering hersteld zou worden en daarmede de schreeuwende verkeerdheden van een met de behoeften der hedendaagsche beschaving onbestaanbaar bestuur, dan zou er niets meer zijn wat de uitbarsting der hartstogten wêerhield, en zou de volksmenigte door wanhoop tot uitersten oversłaan.

„'s Konings gouvernement verlaat zich volkomen op de bereidwilligheid edelmoedigheid en regtvaardigheid van Europa. Het door de bevolking van Midden-Italie ingeroepen beginsel is door vroegere besluiten van de diplomatie bekrachtigd; het is bij minder gunstige omstandigheden in Griekenland, in Belgie en later nog in de Donau-Vorstendommen erkend; de staatsinrigting van Engeland en Frankrijk is daarnaar gewijzigd geworden. Niet alleen brengt het in het tegenwoordige geval geene stoornis in het magtsevenwigt; maar het vernietigt de kiemen van toekomstige twisten, terwijl het de rust hergeeft aan Italie, dat edele land waaraan Europa twee malen de zegening der verlichting en beschaving te danken had. Inbreuk maken op dat regt, het werk reeds in de betrekkingen tusschen de volken is doorgedrongen, zou een vergrijp zijn tegen de publieke opinie, ja tegen het algemeene pligtsbesef. Dat dit eene magt is welke moet worden ontzien, wanneer zij onder inroeping van de eeuwige beginselen der geregtigheid protesteert, wordt thans door de gouvernementen zoowel als door de individuen erkend."

Zoo staan de zaken, en als een verschrikkelijk bewijs, wat het kosten zou, om de verdreven Vorsten weder op hunne troonen te *brengen*, spreekt de moord van zekeren kolonel *Anviti* oud voorzitter der militaire commissie van de Hertogin van Parma, die vermomd te Parma komende (waartoe?) ontdekt en door het volk op straat onthoofd werd! Zijn hoofd werd onder woest gejuich op een piek door de straten rondgedragen.

Ontzettende wraakoefening!

De schuldigen moeten en zullen gewisselijk worden gestraft maar ook zal openbaar worden, wat de man wel gedaan mag hebben, om zooveel verbittering op te wekken.

Nu reeds zegt men, dat hij kwam om te werken ten gunste van de Hertogin, en brengt men in herinnering, dat hij, in zijne vorige betrekking, zoo gestreng handelde, dat de Vorstin hem moest verbannen.

Hoe 't zij — de zaak zal wel op de groote nieuwsmarkt worden gebragt, maar jammer is het, dat de Italiaansche vrijheidskwestie bezoedeld is geworden door bloed. De gruwelijke, afschuwelijke moord zal welligt het oogenblik verhaasten, waarop het groote vraagstuk gebragt zal worden voor de regtbank van Europa.

Eer wij Italie verlaten, willen wij nog een man hooren, die veel sprak en deed, de schrik der ultramontanen, die overal was en nergens werd gezien, die reisde en trok op een ander mans naam en dikwijls op vrije voeten door de lieve natuur kuijerende, las, dat hij op hoog bevel achter de tralien zat — van *Mazzini*, die altijd droomde of sprak van één Italie — van ééne Italiaansche Republiek.

Hij is thans te Florence en schreef aan Koning *Victor Emanuel*.

„In dat schrijven leest men met veel genoegen, dat deze oude republikein zich onder den schepter van koning *Victor Emanuel* plaatst, want, ofschoon hij om zijne partij tegen het koningschap zijn moet, spreekt de liefde voor zijn land echter krachtiger bij hem, dan dat hij zich niet gaarne onder de leiding van den man zou stellen, die dat vaderland herstellen en bevrijden zal. „Italie zoekt eenheid, zoo zegt hij, het wil zich vormen tot eene vrije natie. In naam van die eenheid zijn in de laatste halve eeuw de beste burgers gestorven, met de glimlach op de lippen, en de wapenen in de hand of op het schavot, van Messina tot Venetie, van Mantua tot Sapri. Om die eenheid te verkrijgen, hebben wij zonder hulp of invloed, vervolgd en herhaaldelijk verslagen eene aangroeijende agitatie in Italie verwekt, zoodat wij van de Italiaansche eene Europesche kwestie gemaakt hebben, en thans geven wij aan u Sire, en aan de uwen dien grond, waarop gij weder roem en magt kunt oogsten. De eenheid is de wensch van gansch Italie. Eén rijk, één nationale vlag, één verdrag, eene plaats onder de Europesche volkeren, met Rome als hoofdstad, dat is het symbool van elk Italiaan. — Sire, Italie weet, dat gij dapper zijt, en dat gij uw leven veil hebt voor zijne eer. Den dag, op welken gij gereed zult zijn uwe kroon voor de eenheid van Italie ten offer te brengen, dien dag zult gij de *kroon van Italie* gewonnen hebben. Thans moet Italie het weten, dat gij ook in de politiek elke moeijelijkheid kunt overwinnen, dat gij ook daarin moedig en voorzigtig zijt. Vergeet thans, voor een oogenblik, dat gij Koning zijt, Sire weest eerste burger, de eerste gewapende apostel van de natie. Trekt voorwaarts zonder om te zien in naam van wet en regt, ten kruistogt voor Italie gij zult Overwinnaar zijn dat beloof ik u. En wanneer gij dan onder de toejuiching van gansch Europa onder de erkentelijkheid der uwen, met een gerust geweten, een werk Gode waardig te hebben verrigt, aan de natie vragen zult, om de post te erlangen, die den man toekomt die leven en troon voor de vrijheid en eenheid van Italie heeft veil gehad, 't zij men u dan onder den naam van president der Republiek, of onder dien van een soeverein vorst zal geven, ook ik, die Republikein ben, 't zij ik op dezen vrijen grond zal leven, of in ballingschap verder zal moeten, zwerven, ik zal u dan toeroepen *President of Koning*, God zegene u en het volk, voor hetwelk gij gewaagd en overwonnen hebt."

De Venetianen zitten te wachten op 't geen er in Italie zal gebeuren en hopen onder de Oostenrijksche plak weg te kruipen of zich er onder weg te kunnen koopen.

De wijze goede Oostenrijksche Regering! en die ondankbare onderdanen!

Frankrijk's aandacht is thans geheel en al op kerkelijk gebied en ieder zit er voor een herderlijk schrijven van dezen of genen Bisschop. 't Is zeker, dat de Prelaten handelen volgens een wenk uit Rome, maar zeker is het ook, dat hunne taal, die zeer hevig is, zelfs die van de verlichtste kerkvoogden, b. v. van den Bisschop van Orleans, grooten indruk maakt en de Keizer hoogstwaarschijnlijk de vraag ontlokt: *wat nu?* Dat de Bisschoppen voor het wereldlijk gezag van den Paus ijveren — wie verwondert dat? Als zij het Vatikaan verdedigen, verdedigen zij hunne eigene paleizen, en die den Paus niet ontziet — hoe zou hij vreezen voor een Bisschop? Maar eene andere vraag is het, of bij het verlichte gedeelte der Catholieke kerk, door zoo hevige oppositie van Kardinalen en Bisschoppen, de gedachte niet zal opkomen, dat de hoogere geestelijkheid het toch eigenlijk ééns is met de dweepers van den *Univers*, met *Veuillot*, die het zoo jammer vindt, dat *Luther* niet is verbrand! en de wereld weder willen terugvoeren tot het oud regeringssysteem, tot de teruggave van de registers van den burgerlijken stand aan de geestelijkheid, tot de afschaffing van het burgerlijk huwelijk, tot de afschaffing der vrijheid van geweten, in 't kort, dat al de Prelaten liever de midden-eeuwsche instellingen zouden terugroepen met domper en pijnbanken, dan te zien dat de Paus de *wereldlijke* kroon afzette. De verlichte Catholiek meent juist, dat 's Pausen gezag en waardigheid er bij zou winnen, als hij geen wereldlijken scepter meer voerde.

Er zijn daarom Franschen, die *Napoleon* toeroepen: „lees, wat de geestelijkheid zegt en bereken, in hoeverre hunne taal gevaarlijk is, ook voor u!"

Ziehier, wat de Bisschop van Orleans, de geleerde Dupanloup, naar aanleiding van de Italiaansche kwestie zegt:

„Het is mij onmogelijk langer te zwijgen; ik voor mij moet ten laatste protesteren tegen de aanrandingen, welke onze Heilige Vader de Paus en de Apostolische Stoel aanhoudend voor onze oogen hebben te ondergaan. De aandoeningen, welke zulk een schouwspel in mijn gemoed en voorzeker bij alle katholijken verwekt, kan ik niet langer inhouden."

Aan degenen die beweren dat het wereldlijk gezag voor het pausdom niet onmisbaar, noch van hetzelve onafscheidelijk is, antwoordt de praelaat: „Het is waar, het wereldlijk gezag van den Paus is geene goddelijke instelling, maar het is onder Gods voorzienige leiding ontstaan, het is eene instelling der Voorzienigheid. Het is waar, in de eerste drie eeuwen der Kerk heeft het Pausdom zonder wereldlijk gezag bestaan en is het onafhankelijk geweest; de Pausen waren toen onafhankelijk zoo als een martelaar onafhankelijk is; maar zij hadden voorzeker aanspraak op eene andere onafhankelijkheid; en de Voorzienigheid, welke hen zigtbaar ondersteunde maar die niet aanhoudend wonderen bezigt, heeft de onmisbare vrijheid en

onafhankelijkheid der kerk gevestigd op de wettigste souvereiniteit, welke er in Europa bestaat. Voor de vrijheid der kerk en voor de onze is het noodig, dat de Paus vrij en onafhankelijk zij, dat deze onafhankelijkheid met souverein gezag bekleed zij, dat de Paus vrij zij en het ook schijne, dat de Paus vrij zij binnen zijn gebied, zoowel als in betrekking met andere magten.«

Het slot van het stuk is een plegtig en nadrukkelijk protest. De praelaat protesteert eerst als katholijk Christen en als katholijk bisschop, en zegt verder: »Ook als Franschman protesteer ik. Is het niet vernederend voor Franschen te zien dat onze overwinningen en het vergieten van het onschatbare bloed onzer soldaten, in weerwil der raadgevingen en betuigingen van onzen Keizer, zulk een jammerlijk gevolg hebben?

»Ik protesteer in den naam van het gezond verstand en van het eergevoel, welke geërgerd worden door de medepligtigheid van eenen Italiaanschen vorst aan de opstanden en oproerigheden, en door de zamenzwering van lage en onredelijke hartstogten tegen beginselen welke in de christen-wereld door alle ware en groote staatkundigen erkend zijn.

»Ik protesteer in den naam der goede trouw tegen die kwalijk ingehouden en gebrekkig bedekte eerzucht, die ontwijkende antwoorden, die oneerlijke staatkunde, waarvan wij het bedroevende schouwspel voor oogen hebben.«

Veuillot wrijft zich in de handen van pleizier en is thans zeer bedaard. 't Vuurtje brandt, hij kan er zijn pijpje bij rooken —
als 't hem maar niet brandt!

De *Siècle*, een republikeinsch Parijsch blad, antwoordt hierop, en waarlijk niet zachtzinnig:

»De bisschop van Orleans roept uit dat hij als Franschman protesteert, bij het zien van dit beklagenswaardige gevolg van onze overwinningen en van het kostbare bloed onzer soldaten.

»Wij ook, wij protesteren in naam van de moeders die hunne zonen in de velden van Montebello, Buffalora Magenta, Marignan en Solferino hebben verloren, tegen die ellendige uitvlugten, door middel waarvan men haar zou willen berooven van de belooning voor het bloed harer kinderen. Dat zij dus aan Frankrijk durven vragen, die onstuimige kampvechters voor de regten der Vorsten, dat zij dus, met de herstelling van de regering der Kardinalen in de Romagna, de restauratie der Hertogen van Parma Modena en Toskane en de teruggave van Lombardije durven vragen!«

Overigens is er weinig belangrijk nieuws.

De gezanten te Zurich keuvelen steeds voort.

Spanje gaat ten oorlog tegen Marocco en Frankrijk en Engeland tegen China.

Men zegt, dat Frankrijk veel volk zal leveren, als Engeland weinig zal zeggen op een Europeesch congres.

John Bull zal echter zijne eigene waardigheid en de vrijheid der Italianen niet verkoopen. Het »men zegt" zal hier wel beteekenen: »men jokt.«

De Fransche consul — verzekert eene telegrafische depêche — zal Parma verlaten, als de moordenaars van den kolonel niet worden gestraft. 't Zal wel gebeuren, maar de wrevel des volks vernietigt men niet op bevel

Men noemt de Prins van Savoye als Regent van Toscane, Modena, Parma en de Legatiën.

Op Haïti ziet het weer Babel-achtig uit.

Het Turksch complot telt veertien duizend bekende leden.

Bij verder onderzoek blijkt welligt, dat de geheele natie feitelijk of in gedachten complotteerde.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 8 Oct. 0.64 El; † AP. 7 59 Gev. 2 d.

Thans is ook het tiende en laatste Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860 (Oorlog) rondgedeeld. Het totaal dier begrooting bedraagt f 11.930 000 — Uit de bij dat wets-ontwerp gevoegde memorie van toelichting blijkt, dat de nieuw opgetreden Minister van Oorlog overtuigd is van den onvolledigen toestand, waarin 's lands weerbaarheid zich nog steeds bevindt en van de behoefte van eene duurzame verbetering, opbouwing en voorziening. — De Minister is van oordeel, dat men op allerlei wijze moet trachten het getal vrijwilligers te doen toenemen, hetgeen echter niet kan geschieden, indien er voor het lot van den soldaat niet beter wordt zorg gedragen, waarbij ook hunne huisvesting voornamelijk in aanmerking komt, zoodat men op verbetering der middelen van kazernering, en wel bepaaldelijk der gebouwen en hunne inrigting, zal moeten bedacht zijn. Ook vordert 's lands weerbaarheid dringend, dat de miliciens doorgaande meer worden geoefend, dan tot nu toe het geval is geweest; de Minister heeft uit dien hoofde niet geaarzeld, daartoe reeds bij de tegenwoordige begrooting eene zekere som te vragen. Voorts zal 's lands weerbaarheid nog aanmerkelijk kunnen winnen, zoodra eene nieuwe wet tot regeling der nationale militie, naar de bepalingen der in werking zijnde Grondwet, zal zijn tot stand gekomen, waarvan men de indiening nog in dit zittingjaar zal kunnen verwachten. Eerst wanneer aan dat gedeelte van art. 189 Grondwet zal zijn uitvoering gegeven, kan het onderwerp der schutterijen in overweging worden genomen.

— Te Leeuwarden zijn van den 27sten Sept. tot den 4den Oct. aangegeven 60 sterfgevallen tegen 10 geboorten.

— De dagbladen bevatten het volgend berigt:

Volgens den *Moniteur Belge*, mag Belgie er zich op beroemen, den oudsten man en oudsten soldaat uit geheel Europa onder zijne burgers te tellen. Het is namelijk de kapitein *Alexandre Victorien Narcisse Viroux*, die bij koninklijk besluit van 15 Sept. j.l. op non-activiteit is [illegible] naardien hij, den 9 November 1709 geboren zijnde [illegible] November e. k. 150 jaar oud zal zijn. Toen de onafhankelijkheidsoorlog de Belgen onder de wapens riep, trad de heer *Viroux*, destijds 101 jaar oud, in de rijen van 's lands verdedigers en verwierf zich den rang van kapitein. Eerst dezer dagen heeft hij den wensch te kennen gegeven, naar zijne geboorteplaats Chimay terug te keeren.

— Den 7 en 8 heeft Z. M. de Koning met een talrijk gezelschap in de nabijheid van Apeldoorn een groote hertenjagt gehouden. Z. M heeft twee herten geschoten

— Door het Nederlandsch-Amerikaansche dagblad *de Ware Burger* wordt het volgende medegedeeld:

»Er zijn vier millioenen leerlingen en 160 000 onderwijzers in de openbare scholen der Vereenigde Staten Er is een leerling van iedere vijf vrije personen. In Engeland een van iedere acht, in Frankrijk een van iedere tien

— Uit Luxemburg meldt men, dat den 4den aldaar de spoorweg met groote plegtigheid is geopend. De prinsen van Oranje en *Hendrik*, der Nederlanden, de prinses *Hendrik*, hun gevolg, vele civile en militaire autoriteiten en eene aanzienlijke schare geestelijken woonden de plegtigheid bij. Te 1 uur kwam de officiële trein uit Arlon met de Belgische autoriteiten aan. De Belgische minister van justitie, de heer *Tesch*, heeft den prins van Oranje namens Koning *Leopold*, en den hertog van Brabant, gecomplimenteerd. Na de inzegening van den spoorweg werd eene cantate gezongen.

Des avonds had er op het stadhuis een groot diner plaats van 330 couverts, dat 15,000 fr. heeft gekost. Bij het dessert werden onderscheidene toasten uitgebragt, waaronder op den Koning-groothertog, op de vreemde prinsen, op den prins van Oranje, op prins *Hendrik*, op het groothertogdom Luxemburg door den prins van Oranje, op de Koningin en prinses *Hendrik*, enz. Des avonds had er eene schitterende illuminatie plaats en werd een luisterrijk vuurwerk afgestoken. Het feest werd door het fraaiste weder begunstigd.

De prins van Oranje maakte over het algemeen een zeer gunstigen indruk op de aanwezigen; zijn open gelaat beviel iedereen. Onder andere Nederlandsche dignitarissen merkte men ook op den generaal *v. Panhuys*, lid van de militaire commissie van den Bond te Frankfort.

Winschoten, 7 Oct. Dingsdag 4 October j. l. is de aangekondigde postwagendienst tusschen Winschoten en Aschendorf vise versa feestelijk geopend.

Tot dat einde hadden verschillende notabele ingezetenen van dit Arrondissement, daartoe uitgenoodigd, zich vereenigd om den eersten of proefrid mede te maken. De Hannoversche beambten te Aschendorf woonachtig, hebben van hunne ingenomenheid met deze nieuwe internationale verbinding de doorslaandste blijken gegeven.

Aan hen was het te danken, dat de jubelende feestgenooten te Aschendorf luisterrijk werden ontvangen en dat men dezen eersten feesttogt met een gastmaal mogt vieren. Ten huize van den heer *Valentin Korte* was een maaltijd bereid, uitstekende zoo wel door de keuze van smakelijke gerechten als door goede wijnen en doelmatige bediening

De aangename stemming van den dag werd verhoogd door menigvuldige feestdronken op de regeringen en het welzijn van beide landen in het algemeen en van de nieuwe verbinding en derzelver ondernemer *G. Monkhorst* in het bijzonder.

Er werd hulde gebragt aan den heer *L. Kars*, Burgemeester van Bellingwolde, aan den Ambtman *Corte* en *Richter Benes* te Aschendorf en hun dank gezegd voor de onvermoeide ijver waarmede ze een weg hebben gebaand door woeste veenen, vroeger ter nauwernood door een mensch te begaan.

Het was een streelend genoegen tot slechts drie uren den afstand van de wereldcommunicatie te zien teruggebragt, zoodanig dat men te elf uur van Winschoten vertrekkende, 's avonds te half tien te Deutz kan zijn; er zou dus aan eene werkelijke behoefte voldaan zijn zoo de weg in dien toestand ware, dat ze in elk jaargetijde even schielijk kon worden bereden, eene bestrating van dien weg is derhalve noodig en mag niet langer uitblijven. Wij eindigen dit kort verslag met den wensch, dat het reizend publiek deszelfs belang inziende druk gebruik make van dit nieuwe middel van vervoer, waardoor zoowel g e l d word bespaard als t ij d wordt gewonnen. *Winsch. Ct.*

Utrecht, 8 Oct. Donderdag middag te Arnhem aangekomen, is Z. K. H. de graaf van Vlaanderen met een hofrijtuig naar 't Loo vertrokken, om Z. M. den koning een bezoek te brengen. Na 't middagmaal bij Z. M. te hebben gebruikt is Z. K. H. ten 8½ ure vertrokken en des avonds ten 11 ure te Arnhem teruggekeerd. Z. K H heeft den nacht in het hotel de Zon doorgebragt, heeft Vrijdag voormiddag Arnhem en zijne omstreken bezigtigd en is tegen 12 uur met een extra trein naar Amsterdam vertrokken.

Tegen 2½ ure te Amsterdam aangekomen, is de prins dadelijk naar het stadhuis op den Dam gereden, dat door Z. K. H. is bezigtigd.

Heden zal Z. K. H. deze stad passeren, om te Soestdijk zijne opwachting te maken bij H. M. de koningin weduwe, en dan naar Amsterdam terug keeren, om vervolgens den Haag te bezoeken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Het is thans definitief besloten, dat de *Great Eastern* niet naar Southampton zal vertrekken, maar te Weymouth waar dit reuzenvaartuig thans ligt, zoo veel als noodig mogt zijn, hersteld zal worden, om het vervolgens naar Holyhead te brengen, ten einde het daarna, als deze proeftogt goed uitgevallen is, de reis naar Amerika te doen ondernemen. Passagiers zullen niet op den togt naar Holyhead aan boord worden genomen, maar de commissie zal zich ambtswege aan boord bevinden, en van hare uitspraak zal het afhangen, of het vaartuig naar Amerika vertrekken en passagiers derwaarts opnemen zal. In het laatste geval zal het den 21sten dezer van Holyhead zee kiezen. De proeftogt van Weymouth naar Holyhead zal den 8sten dezer plaats hebben.

— Bij Lloyds zijn in den loop der vorige week niet minder dan 40 totale schipbreuken aangemeld. Het rampzalige lot viel te beurt aan het van Calcutta naar West-Indie bestemde en door brand vernielde schip *Schah Jean*. Het had 300 koelies aan boord en voer, deels in vlammen vier volle dagen in zee, in de hoop een reddend schip te ontmoeten, doch te vergeefs. Eindelijk verliet men het schip. De koelies werden op in haast zamengestelde vlotten gebragt en sedert heeft men niets meer van die ongelukkigen vernomen. De bemanning echter, 60 koppen sterk, werd in booten neergelaten en na vijf dagen omzwervens, door de *Vasco de Gama* opgenomen. Met de *Admella* die aan de kust van westelijk Australie verongelukte, hebben 87 personen het leven verloren, terwijl ook bij de overige vermelde schipbreuken het verlies van menschenlevens te betreuren viel. Er worden voorts nog vele andere schepen gemist, zoodat aangaande hun lot veel bezorgdheid bestaat.

— Te Cambridge heeft verleden week het volgende tragische voorval plaats gehad. Een winkelier met name *Henry John Masters*, maakte door ophanging een einde aan zijn leven. Hij heeft verscheidene brieven nagelaten. Een derzelve, aan zijne vrouw gerigt was vol verwijtingen. Het slot van dien brief luidt aldus: Ik vergeef u alles, ik ga nu alles verlaten wat mij eens dierbaar was. Ik hoop dat gij nu beter voor *Polly* and *Jessy* zult zijn, en dat gij ze zoo goed als de anderen zult handelen. Mogt God in zijne eindelooze genade, de harten uwer onbuigzame familie veranderen en hen doen inzien, dat gij en zij een beter vriend verloren hebt, dan gij hem in zijn leven waardeerdet; mogt mijn [illegible] stervende geest over u zweven, en u voor alle leed [illegible] waren! Gij zult weer trouwen. Ik beklaag den ongelukkigen man, die ooit onder uw dak komt; beter ware het voor hem met een molensteen aan den hals in de diepte der zee geworpen te worden Er is een groot verschil tusschen de grimlachjes in den winkel en de gesprekken in de binnenkamer. Gij kunt wanneer gij alleen zijt geen vriendelijk antwoord geven. O, dat bedroefd niemand konde het gelooven. Ik was altijd vrolijk in het bijzijn van vreemden, omdat ik niet wilde, dat iedereen zoude weten welke eene ellendige rol ik speelde Ik kan met waarheid zeggen, dat de mond heeft gelagchen terwijl het hart bloedde. Gij wist dat ik ongelukkig was, waarom deedt gij niet de minste poging om mijn leed te verzachten? Neen, gij deedt alles wat gij kondet om het te verzwaren. — »En wanneer gij mijn kind naar de kostschool ziet vertrekken zie dan op haar neder als een arme verlatene, als een wees door uw wangedrag. Wanneer de wind waait en de sneeuw valt, overdenk deze regelen, en zeg God vergeef hem zijne zonden, en neem hem in uw hemelsche rust waar alles vreugde en geluk is. — »De *Jury* sprak het volgende vonnis uit: Aangezien de overledene zich in eene vlaag van zinsverbijstering heeft omgebragt moet de vrouw, voor de regtbank geroepen, en door den president streng bestraft worden. De president dacht echter dat het beter ware, haar een afschrift van de uitspraak der *Jury* te huis te zenden, luidende: tijdelijke zinsverbijstering veroorzaakt door huiselijke twisten. De Jury stemde in dezen voorslag toe. Bij de begrafenis van den overledene vreesde men algemeen voor eene vijandige demonstratie tegen de vrouw, maar zij had zich door de vlugt gered. Eene overgroote menigte was op het kerkhof verzameld.

— De *Back Creek and Amherst Advertiser* deelt mede dat een gezelschap mijngravers ten getale van 200 van *Port Curtis*, met 169 paarden, die een togt van omstreeks 200 mijlen in het binnenland gedaan hadden, eenige inboorlingen ontmoetten, die hun het verder doordringen wilden beletten. Zij gingen echter aan het graven en vonden goud. Omstreeks 30 van de partij niet tevreden met de opbrengst gingen omstreeks [illegible] mijlen verder. Daar zij niet terugkwamen, gingen hunne kameraden hen zoeken, en toen zij op de plaats kwamen waar zij halt hadden gehouden trof een vreeselijk schouwspel hunne blikken. Daar lagen de verminkte ligchamen van hunne makkers, daags te voren door de inboorlingen vermoord. De blanken werden onmiddellijk door de inboorlingen aangevallen en een bloedig gevecht volgde waarin de eersten 50 man verloren. Zij begaven zich derhalve op den terugtogt. De inboorlingen verscheenen andermaal en begonnen een waren guerrilla krijg. En zoo bereikten onze gelukzoekers eindelijk droevig in getal verminderd Port Curtis

BELGIE.

Ll. Zaturdag zou te Brussel een huwelijk worden voltrokken, waartoe de verloofden, hunne verwanten en vrienden zich naar het stadhuis begaven. Aldaar aangekomen, meende de bruidegom dat hij niet schoon genoeg geschoren was, waarom hij zich naar een naburigen scheerwinkel begaf, om zijn baard verder geheel in orde te doen brengen. Men had reeds een geruimen tijd gewacht, zonder dat men den bruidegom terug zag keeren, zoodat er besloten werd hem op te gaan zoeken Spoedig vernam men dat hij zich inderdaad had doen scheren, doch dat hij verder naar een estaminet was gegaan, om zich wat te ververschen. Onmiddelijk begaf men zich ook derwaarts, en vond den bruidegom in een toestand, die getuigde, dat hij al heel wat ververschingen gebruikt had. Het ergste van de zaak echter was, dat hij weigerde mede te gaan, en stellig besloten had van zijn huwelijk af te zien. Wat men ook deed of zeide, er was aan het besluit van den bruidegom niets te veranderen en zoowel de bruid als de talrijke vrienden en verwanten waren eindelijk genoodzaakt onverrigter zake huiswaarts te keeren.

ASSEN, 11 Oct.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 10 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64¼ percent. dito 4 pCt. 97 13/16 percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 104½ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metalliken 5 pCt. 74⅛.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger, dadelijk f 339 — Raapolie williger; op 6 weken f 34½. — Tarwe en Garst onveranderd. — Rogge prijshoudend; 125 ponds Pruissische f 197. — Nieuwe Boekweit blijft schaarsch en gezocht; 120 ponds Amersfoortsche f 201.

De beweging ter zake der spoorwegen neemt in ons vaderland toe; dringende adressen worden uit verschillende plaatsen opgezonden, hartstogtelijke dagblad-artikelen worden er geschreven. Het zijn vooral Amsterdam en Utrecht, die zich verongelijkt wanen door de rigting van den Zuiderspoorweg, en waar eene groote spanning heerscht, terwijl men in Rotterdam en Dordrecht deze rigting verdedigt. Amsterdam beweert, dat zijn belang aan dat van Rotterdam opgeofferd wordt. De Regering en de Staten-Generaal worden overstelpt met adressen *voor* en *tegen* de aangenomen rigtingen, en de taak der Staten-Generaal zal inderdaad moeijelijk zijn.

De *Kamper Ct.* begint nu den spot te drijven met al die onstuimige adressen, die van Amsterdam en elders naar den Koning worden opgezonden met het alleronderdanigst verzoek om òf de ingediende spoorwegontwerpen in te trekken òf zijne ministers te ontslaan. Het deelt den inhoud mede van een adres, aan Z. M. den Koning, 't welk op het stadhuis te Urk ter onderteekening zou liggen, waarbij „het spoorweg-comité der gemeente Urk" te kennen geeft „dat een spoorweg voor den bloei, ja zelfs het bestaan van hun belangrijk eiland eene levenskwestie geworden is — dat er slechts een dijk behoefde gelegd te worden van Urk tot het eiland Marken met eene verbinding van dat eiland aan den vasten wal, waarvan de kosten globaal berekend worden gelijk te staan met die van de doorgraving van Holland op zijn smalst — dat de Urkers er verre af zijn om als Amsterdam, Rotterdam Schiedam, 's Hertogenbosch, enz. eene plunderzieke hand in de volle schatkist van den staat te willen steken, zonder zelven tot den aanleg der spoorwegen een cent te willen bijpassen, maar daarentegen in eens voor den voorgestelden spoorweg van Urk naar Amsterdam aanbieden eene kapitale som van f 48.20 of wel eene jaarlijksche garantie tot een maximum van f 15 gedurende den tijd van 20 jaren — en dat het U. M. verder mag behagen, in geval aan dit billijk verzoek door de heeren ministers niet mogt worden voldaan of de volksvertegenwoordiging mogt terugdeinzen voor een plan dat op zulk eene in 't oog loopende wijze aller belangen omvat, zich van andere raadslieden van de kroon te voorzien of van H. D. grondwettig regt tot ontbinding van de Tweede Kamer gebruik te willen maken."

— Uit Assen schrijft men aan de *Utr. Ct.* De provinciale inspekteur van 't lager onderwijs in Drenthe gaat steeds met onvermoeiden ijver voort alle mogelijke verbeteringen in 't onderwijs te brengen: thans geldt het om meer eenheid in 't onderwijs te verkrijgen, daar nog altijd op zeer uiteenloopende en verschillende wijze onderwijs wordt gegeven; zelfs volgt men in deze betrekkelijk kleine provincie nog twee onderscheiden leerwijzen, de spelleerwijze van *Wester* en de leesleerwijze van *Prinsen*, welke laatste nog in zeer weinige scholen wordt gevolgd

Men is tot dit en een ander eind druk bezig om een best stel schoolboeken uit het overgroot aantal bestaande schoolboeken te kiezen, waaraan meest alle onderwijzers min of meer deel moeten nemen, althans ieder onderwijzersgezelschap moet daaromtrent eerstdaags zijn oordeel uitbrengen.

Deze eenheid van schoolboeken, die zich over de geheele provincie naar dit plan zal uitstrekken, zal misschien veel doen veranderen, maar niet minder doen verbeteren.

— Den 19 Feb. 1860 vervallen onherroepelijk aan den Staat de niet opgevorderde erfenissen van de voormalige Weeskamer van Hillegersberg en Rotteban.

— Bij Koninklijk besluit van den 3den October 1859 zijn op grond van art. 26 der wet van den 13den Augustus 1857 (Staatsblad no. 103), pensioenen verleend ten laste van den Staat aan:

M. E. van Es, gewezen hoofdonderwijzeres van de openbare Fransche kostschool te Zaltbommel, ten bedrage van f 647 's jaars.

R. Oldeman, gewezen hoofdonderwijzer te Wormerveer, ten bedrage van f 1208 's jaars.

J. Swartwolt, gewezen hoofdonderwijzer te Zuidhorn, ten bedrage van f 241 's jaars.

H. Haveman, gewezen hoofdonderwijzer te Ruinen, ten bedrage van f 294 's jaars.

J. Jagers, vroeger genaamd *J. Jacobs* gewezen onderwijzer te Gasselte, ten bedrage van f 238 's jaars, en

R. Girbis, zich schrijvende *R Beukinga*, gewezen hoofdonderwijzer te Annen, gemeente Anloo, ten bedrage van f 116 's jaars.

Vries, 5 Oct. De Boekweit, die zoo veel door den regen heeft geleden, is binnengehaald; hoewel er veel zaad op 't land is gebleven, valt de kwantiteit niet af, vooral wat de veenboekweit betreft. Met het delven der aardappelen, dat zeer door het weder wordt begunstigd, is men druk bezig; de oogst valt nog al niet af, in vergelijking van de verwachting.

Staphorst, 10 Oct. De varkensziekte woedt thans in erge mate in de omstreken van 't Hoogeveen en rigt daar aanzienlijke schade aan. Om onder de vele landbouwers, die er mede te worstelen hebben, één te noemen, verloor *J Smit* te Kalenberg kort na elkander 8 zijner beste zwijnen daaraan.

Gieten, 5 Oct. Op de jaarmarkt, gisteren alhier gehouden waren o. a. aangebragt 90 paarden, 149 koeijen, 173 Friesche, 177 Drentsche schapen en 236 varkens De paarden golden van f 15—" tot f 260—", de koeijen van f 60—" tot f 140—", de Friesche schapen van f 4—" tot f 7—", de Drentsche van f 3—" tot f 7—50 en de varkens van f 5 —" tot f 30—".

Beilen, 7 Mei. Op de gisteren gehouden jaarmarkt alhier waren aangebragt 354 koeijen en pinken, die opbragten: de koeijen van f 60 tot f 140, de pinken van f 25 tot f 60; 772 varkens, die opbragten: de ouden van f 25 tot 35, de jongen van f 5 tot f 25; 1515 schapen, die van f 4 tot f 6 hebben opgebragt. Hoewel de handel nog al tamelijk vlug ging, waren de prijzen toch iets lager als op de laatstgehoudene jaarmarkten elders.

Hoogeveen, 10 Oct. Gedurende de maand Sept. zijn de nieuw verbeterde Hoogeveensche vaart der Drentsche Kanaalmaatschappij afgevaren:

	vaartuigen.	metende te zamen.
Uit Hoogeveen	615	14312 tonnen.
Boven sluis II en III of Roogat en Osseluis	193	4736 "
Boven de Meppeler sluis	385	6907 "
Totaal	1193	25955 "

Behalve 101 kleine of ongemeten vaartuigen; terwijl het totaal der afvaartsgelden over die maand bedraagt f 1908.24.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Vierde Dominé *Molenaar* in de residentie-stad dezer dagen zijn 50jarig jubilé, en werd hij bij die gelegenheid door Z. M. den Koning tot Ridder benoemd, zondag den 16 October viert, (D. V.) de WelEerwaarde *Albertus Jans Hingst*, predikant te Oosterend, Grietenij Wonseradeel, in Friesland, zijne 60jarige bediening. Zijn eenigste zoon is predikant te Sijbrandaburen en Terzool, Grietenij Wijmbritseradeel, en zijn kleinzoon predikant te Onderdendam, sedert den jare 1854.

— Den 10 dezer zijn door de Prov. Commissie van onderwijs in dit gewest geëxamineerd eene hoofdonderwijzeres, eene huisonderwijzeres, een huisonderwijzer en tien hulponderwijzers, waaraan negen zijn toegelaten.

— De heer *M. G. de Jongh*, lector aan het gymnasium te Winschoten, is benoemd tot leeraar in de wis- en natuurkunde te Harlingen. Genoemd gymnasium verliest daardoor eenen kundigen en bedreven docent, zegt de *Winsch Ct.*, en het is te wenschen dat HH. Curatoren spoedig in staat zullen zijn, dat verlies zooveel mogelijk te vergoeden.

— Uit een zestiental kandidaten, die zich hadden aangemeld voor de vakante predikantsplaats te Weert, (prov Limburg), is geformeerd het volgende drietal: de heeren *J. H. Berghege*, bevorens hulpprediker te Vierlingsbeek en op Scholland; *G. J. Blom*, hulpprediker te Heusden, en *N. E. van Laer Dinckgreve*, hulpprediker te Bakkeveen.

Diever, 9 Oct. De dag van heden was voor onzen waarden leeraar dr. *C. Boon* een feestdag In de namiddags-godsdienstoefening n. l. gedacht ZWEW. zijne vijfentwintigjarige evangeliebediening. Naar aanleiding van 2 Petr. 1: 16a. sprak ZWEW. de gemeente toe en ontwikkelde uit drie gezigtspunten genoemde tekstwoorden, zinspelende op zijne feestviering. Ten slotte beval ZWEW. zich Gode aan en sprak met hartelijke woorden over de gehechtheid van leeraar en gemeente. Moge de gemeente van Diever nog lange jaren haren beminden leeraar bezitten!

Deze feestviering werd opgeluisterd door een groot geoefend zangkoor, onder leiding van onzen ijverigen en algemeen geachten hoofdonderwijzer, den heer *R. Hoogenkamp*, dat bij afwisseling toepasselijk vierstemmige muzijkstukken liet hooren; die, door harmonie en uitvoering aller goedkeuring wegdroegen. Eene talrijke schare, waaronder zeer velen van elders, was tot dit feest opgekomen.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

7 Oct. *Veroordeeld:* B. H. te Gieten, wegens het verwekken van nachtelijk burengerucht tot verstoring van de rust der ingezetenen, tot eene gevangenisstraf van 3 dagen; J. P. te Assen, wegens enkelen diefstal van te velde staande veldvruchten, met oordeel des onderscheids gepleegd, tot eene gevangenisstraf van 2 dagen; J. K. te Roswinkel, wegens het op de publieke passage aan zich zelve overlaten van eenen wagen, met één paard bespannen, tot eene geldboete van f 3—"; B. H. en A. P. te Valthervеen, wegens het laten loopen van vee op eens anders in den oogst staanden grond, ieder tot eene geldboete van f 3—"; T. R. te Assen, wegens het gaan op en over een stuk gronds, zonder daarvan den eigendom, het vruchtgebruik, het gebruik of een regt van door — of overgang te hebben, in eenen tijd, dat die grond met rijpende vruchten bezet was, bij recidive, tot eene gevangenisstraf van 3 dagen.

Vrijgesproken: M. O. te Assen, wegens laatstgemeld feit gedagvaard geweest, als niet wettig en overtuigend bewezen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Deze dagen heeft te Maten onder Roswinkel het volgend geval plaats gehad: de vrouw van *M Kuiper*, arbeider te Maten, laboreerde reeds eenige jaren aan caries pedis; in den laatsten tijd werd de vrouw door Dr. *Hackeling* behandeld welke spoedig oordeelde, dat de voet dier vrouw moest geamputeerd worden, in het belang van het langer behoud van het leven der vrouw. Het voorstel daartoe werd dadelijk met genoegen door de vrouw en haar man aangenomen, en de amputatie is den 28 Sept. jl. gedaan door den heer *Adriani*, chirurgijn te Pekela, onder toezigt van Dr. *Hackeling* en in bijzijn van den heer *Dijk*, plaatslands heelmeester te Ter-Apel; alles liep in de beste orde af, en de vrouw was welvarende; — daar echter Dr. H. ruim vier uren van de patiente verwijderd was, en de chirurgijn A. acht uren, zoo was het voor beide heeren bij hunne praktijk niet mogelijk, de patiente dagelijks te bezoeken, hetwelk dan de heer *Dijk* op zich nam, welke op tien minuten afstands van de patiente woonde, met overleg, dat, zoodra er iets buitengewoons zoude voorkomen, door hem rapport aan Dr. H. zou worden gedaan.— Zaturdag den 1 Oct. werd door genoemde heeren het verband verwisseld, en alles in de beste orde bevonden d. i. patiente en wonde; Dingsdag daaraanvolgende werd het verband door Dr. H. verwisseld en werd wederom alles in de beste orde bevonden, zoodat bij de patiente niets te wenschen overbleef.

Maar wat is het geval geweest? van Woensdag op Donderdag nacht jl., toen de gewone oppasser afwezig was, is de man van de patiente bezig om turf aan het vuur te leggen en valt voorover op het vuur, (de man, wat niemand buiten zijn huisgezin wist, laboreert aan de vallende ziekte); de patiente, dit ziende roept aan hare kinderen in hetzelfde vertrek slapende; maar vruchteloos, zij kan de kinderen niet uit den slaap wekken, tot het haar eindelijk, na alle mogelijke inspanningen, gelukt, den oudsten zoon, p. m. 12 jaren tellende, te doen ontwaken, welke dan ook spoedig zijnen vader van het vuur trok, die gelukkig geen letsel had bekomen.

Men denke zich de angst en den schrik dier vrouw, die zonder hulp toe te kunnen brengen, haren man in het vuur ziet liggen! het gevolg hiervan was, dat de vrouw een hevige koorts kreeg en den tweeden dag des middags een lijk was.

Het is treurig, dat de man zijne ziekte geheim wilde houden, en niet aan de doctoren bekend gemaakt hadt er waren dan maatregelen getroffen kunnen worden, om een zoo groot ongeluk voor te komen — en nog treuriger dat de heer *Dijk* niet dadelijk aan Dr. H. heeft berigt gezonden; het eenmaal ingetreden gevaar hadde welligt kunnen afgewend worden.

Stadskanaal 9 October 1859.

Advertentien.

Heden overleed zacht en kalm, na eene ziekte van weinige dagen, in den ouderdom van bijna 62 jaren, mijn waarde Echtgenoot WILLEM HIDDINGH, na eene echtvereeniging van ruim veertig jaren; diep betreurd door mij, mijne kinderen en behuwd-kinderen.

Gasselte den 5 October 1859.

G. BAVING.

Heden overleed, ten huize van hare ouders te Peize, na een smartelijk lijden van ruim dertig weken, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot ROELOFJE KIJMMELL, in den ouderdom van vier en dertig jaren, mij nalatende een dochtertje.

Smilde, 5 October 1859.

Mede uit naam van mijne schoonouders, behuwd-broeder en zusters,
G. W. VAN LEMEL.

Bij VAN DRUTEN en BLEEKER te Sneek ziet thans **compleet** het licht:

Dr. *F. E. J. CRUGER*,
GRONDBEGINSELEN
DER

NATUURKUNDE,

door de eenvoudigste proeven toegelicht;
Naar de derde Hoogduitsche uitgave voor Nederland bewerkt door
W. M. LOGEMAN,
Leeraar in de Wis- en Natuurkunde aan het Stedelijk Gymnasium te Haarlem.
Met 425 in den tekst gedrukte houtsneê-figuren.
3 deelen van ruim 800 pag's. f 3.90.

Een boek, dat er geheel op berekend is, om den lezer in staat te stellen, zich zelven en anderen de grondwaarheden der Physica aanschouwelijk te maken, zonder het gebruik van kostbare werktuigen en toestellen, alleen met behulp van ***Papiertjes***, ***Glaasjes*** en ***Bakjes***, die iedereen bij de hand heeft, en eenige ***Metaaldraden***, ***Plankjes***, ***Houtjes*** en ***Glasbuizen***, die gemakkelijk voor ***weinige stuivers te verkrijgen zijn***. Men zie b.v. wat er voor de elektriciteit gedaan wordt met een papiertje en een stukje gom-elastique.

DE ZEE

EN

hare Beheerschers;

BEKNOPTE GESCHIEDENIS
der voornaamste
ZEEMOGENDHEDEN
VAN VROEGEREN EN LATEREN TIJD;
Naar het Engelsch van
ALFRED ELWES.
Voor Nederlanders bewerkt door
Dr. ***A. A. DEENIK.***
Eerste deel, 192 pag's. f 0,80.
Met nog een deel van gelijken omvang compleet.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Ruinen maken bij dezen bekend, dat de aanstaande ***Ruiner JAARMARKT***, invallende op Vrijdag den 14den dezer,

De Verteller, enz.

Onlangs, zoo schrijft men uit Almelo, zag een strooper, in eene weide, onmiddelijk bij zijne woning gelegen, eenige patrijzen voeder zoeken; deze bleven eensklaps staan en zagen nieuwsgierig op den grond alsof daar iets lag wat bijzonder hunne aandacht trok. Zoo men wel kan vermoeden haalde de strooper zijn geweer, schoot, en trof twee dier patrijzen; hij wilde ze gaan halen, doch wie beschrijft zijne verwondering, toen hij bemerkte dat een groote haas op dezelfde plaats dood lag, welke met de patrijzen tegelijk door hem was getroffen. — De nieuwsgierigheid der patrijzen wordt nu ook door dit toeval opgelost. — Onwillekeurig rees hier bij mij de vraag, wie der heeren jagers is ooit zoo gelukkig geweest, in een schot zoo veel wild te treffen?

Wat gij ook doet, doe het goed. Dit is eene les die men jonge lieden niet genoeg op 't hart kan drukken, zelfs

GEENE SCHAPEN

zullen worden toegelaten, dan gedekt door een getuigschrift, afgegeven door het Bestuur, van waar zij gekomen zijn, houdende verklaring, dat onder de kudde derzelve ***geene pokziekte*** heerscht.

Ruinen, 8 October 1859.

Burgemeester en Wethouders vd.,
J. OLDENBANDRINGH.
R. A. OLDENIJENS.

DE ASSURANTIEMAATSCHAPPIJ
TEGEN BRANDSCHADE
te Zutphen,

verzekert tegen **VASTE PREMIEN** alle ROERENDE en ONROERENDE **GOEDEREN** tegen schade, ontstaan door BRAND of het INSLAAN van den BLIKSEM.

Zij wordt gewaarborgd door een kapitaal van f 500 000 en door een RESERVEFONDS. De premien zijn uiterst matig gesteld, als: Van particuliere woonhuizen van steen en met pannen gedekt **80 cents** van iedere ***f* 1000**; van het meubilair daarin insgelijks **80 cents**, van landbouwerswoningen van steen en met pannen gedekt f **1.50**, met riet of stroo gedekt f ***2.25***; andere gebouwen enz. naar rato.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen te Assen bij de Agenten:

E. A. SMIDT en J. KLOEKERS.
T. H. SLOT te Meppel.
J. P. BRINKSPAALMAN te Hoogeveen.
R. URI te Steenwijk.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Hoogeveen maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat bij de op heden in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente plaats gehad hebbende ***LOTING,***

DE AANDEELEN
Nos. 26 en 44,

IN DE GELDLEENING,

ten laste van meergenoemde gemeente, groot ***f* 35 000** vastgesteld bij Raadsbesluit van den 16 Augustus 1850 en geautoriseerd bij Koninklijk besluit van den 28 dier maand no: 44, zijn aangewezen om op den **1 Mei 1860 te worden AFGELOST**; zoomede, dat de in ***1857*** en ***1858*** ter aflossing aangewezene **AANDEELEN**

Nos. 1 en 10,

welke eerste op den 1 Mei ***1858*** en de tweede op den 1 Mei ***1859*** aflosbaar zijn gesteld, **tot heden nog niet zijn INGELOST;**

Zoodat mitsdien ieder belanghebbende, die in het bezit der Obligatien van de beide bovenbedoelde laatstgemelde aandeelen zijn mogt, wordt uitgenoodigd, zich zoo spoedig mogelijk ten kantore van den Gemeenteontvanger alhier te vervoegen, ten einde tegen overgifte der obligatien de uitkeering dier aandeelen te erlangen.

Hoogeveen den 4 October 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
De Burgemeester,
A. ZEPER.
De Secretaris,
H. J. CRULL.

Op Donderdag den 20 October 1859, 's morgens te 10 uur, te Gieterveen, ten verzoeke en ten huize van de Wed. en Erven LAMBERT HUIZING aldaar,

BOELDAG

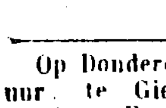

van 5 stuks ***HOORNVEE***, waarvan 4 beste MELKKOEIJEN ***HOOI STROO, AARDAPPELEN,*** 2 ***VARKENS*** en verdere ***BOERENGEREEDSCHAPPEN***, voorts

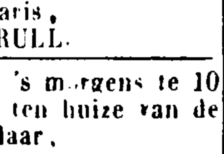

HUISMEUBELEN,

als: ***KABINETTEN, KASTEN, BOEKEN, PIANO, TAFELS, STOELEN,*** enz. enz.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

De Wed. J. A. VAN DER WIJK

te Assen berigt de ontvangst der **NIEUWE**

Winter-Mantels,

en van een **FRAAI ASSORTIMENT**

DAMES EN HEEREN
Kleedingstoffen

voor dit saizoen, welke zij hare geëerde begunstigers minzaam aanbeveelt.

Assen 10 October 1859.

De Notaris J. J. DE BLéCOURT te Wildervank zal ten verzoeke van de weduwe en kinderen van wijlen HINDRIK ENSING, aan het bovendiep te Stadskanaal, gemeente Wildervank, in het openbaar verkoopen:

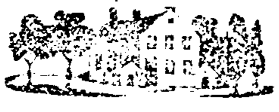

Eene ***BOERENBEHUIZING*** en ***SCHUUR*** nieuw gebouwd, met eene op-trekkende plaats ***GROEN-*** en ***BOUWLAND*** met het vooraf, staande en gelegen op nummer 22 aan het bovendiep te Stadskanaal, gemeente Wildervank, te zamen ter grootte van ruim dertien bunder; — voorts:

DE ROERENDE GOEDEREN,

bestaande in een ***RUIN PAARD*** drie ***MELKKOEIJEN***, twee ***JONGBEESTEN***, een ***SCHAAP***, twee ***BOERENWAGENS***, twee ***PLOEGEN, EGGEN, ZEVEN, GAFFELS VORKEN, KARREN*** en verdere GEREEDSCHAPPEN: eene partij ***ROGGE*** in het stroo en ***BOONEN***, twee bunder ***AARDAPPELS*** in den grond en eenige **HUISMEUBELS** en 't geen meer zal worden gepresenteerd.

Deze verkoop zal gehouden worden: de ***losse goederen*** ten woonhuize van den Erflater aan het boerendiep te Stadskanaal, gemeente Wildervank, en de ***boerenplaats*** en ***landen*** ten huize van den Verlaatsmeester J. J. HUIZINGA te Stadskanaal voornoemd, op Woensdag den 12 October 1859, de boeldag des voormiddags precies te tien uur en de boerenplaats en landen des avonds te zes uur.

BROOD.

Ingevolge magtiging van het Ministerie van Oorlog, zal de ***AANBESTEDING VAN BROOD*** voor het garnizoen te Assen plaats hebben op den 26 October 1859, des middags om 12 uren, op het BUREAU van den Garnizoens-Kommandant, alwaar de Conditien alle werkdagen te lezen zijn van des morgens 9 tot des namiddags 3 uren.

De Kapitein Garn. Komm.,
POTTGIETER VAN LAAR.

BURGERLIJKE STAND.

WOLVEGA 30 Sept.—5 Oct. Geb. Albertus Sijbrandus z. van S. Lelsz en C. Hoogendijk van Noordwolde; Antje d. van S. J. Hornstra en H. K. Koning; Cornelis z. van B. H. Hofstee en T. N. Gouma van Scherpenzeel; Eise z. van J. J. Vos en H. W. Wijngaard van Noordwolde. Thijs z. van J. J. de Vries en H. J. Schuitemaker van Noordwolde; Geert z. van V. J. Doop en G. G. Weggen van Munnekeburen; Johannes z. van W. J. Romkema en T. A. van der Hoek van Vinkega. — Ondert. H. S. Hiemstra en A. W. Brouwer van Wolvega. — Geh. A. F. Elzinga en F. P. Fabriek van Oldetrijne; H. P. Woudsma en S. Keizer van Wolvega. — Overl. A. J. Nijmeijer vl. 14 j. van Munnekeburen; T. T. van der Lende vl. 25 j. geh. van Steggerda; A. Ketellapper vl $\frac{1}{2}$ j. van Scherpenzeel; K. H. Roos vl. 84 j. weduwe van Munnekeburen; J. de Vries vl. 2 m. van Wolvega; G. W. Oosterloo vl. bijna 3 j. van Boijl; J. Haverhoek vl. 2 j. van Noordwolde; G. van der Wijk ml. 7 m. van Leeuwarden; G. H. Nijmeijer ml. 79 j. van Munnekeburen; A. K. de Vries ml, 48 j. geh. van Oldelamer.

SMILDE 1—8 Oct. Bev. H. Doek geb. H. Boers van z; J. Veenstra geb. P. Tingen van d.; M. Vennik geb. L. Duke van z. — Geh. H. Weites met G. Meijers. — Overl. Sijchien Drijver 2 dagen; Pieter ter Voorde $2\frac{1}{4}$ j; Hendrik Mast 3 j. Douwe Frol geh. 53 j.

GASSELTE 22 Sept.—5 Oct. Geb. Geertruida, d. van Freerk Lulofs en Geessien Kemler; Harm z. van Jan Breider en Annegien Klamer. — Geh. geene — Overl. Lammert Klaassens 23 j. z. van Klaas Klaassens en Hinderkien Dikman; Remke Smit, 4 m. d. van Freerk Smit en Aaltje Harms Mengelije.

RUINEN 1—30 Sept. Ondert. geene. — Geb. geene. — Overl. geene. — Geb. Marchien d. van H. J. van Dalen en M. R. Smit; Klaas z. van J. Luten en G. K. Nijboer; Annechien d. van L. J. Nijboer en R. G. Prent; Henderkien d. van T. B. Stuifzand en G. A. ten Brink; Meine z. van E. M. Werners en A. F. Coelingh; Jentien d. van J. J. Zwiers en A. K. Waninge; Geertien d. van H. J. Zwiers en F. G. Harms; Jan z. van E. J. Zeer en J. H. Roozeboom; Aaltien d. van H. W. Zwiers en H. de Wit; Roeloffien d. van F. J. Slagter en G. G. Tuin.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM 7 Oct. TARWE onveranderd, 135 ℔ nieuwe witbonte Poolsche f 320, 133 ℔ jarige bonte dito f 316; 131 ℔ dito f 305; 129 ℔ nieuwe Rijn f 270; 132 ℔ jarige Bovenl. f 278; 130 ℔ oude Friesche f 225 aan de Zaan. — ROGGE prijshoudend; 125 ℔ Pruissische f 197, 198; 125 ℔ Galatz f 192 bij partij; 123 ℔ Fransche f 188 bij partij; 118 ℔ Petersburger f 168; 118 ℔ Archangel f 167. — HAVER ruim prijshoudend 90, 92.2 ℔ Voer f 3.65 a 3.80. — KOOLZAAD £ $\frac{1}{2}$ lager; op 9 v. Olie in Oct. £ $55\frac{1}{2}$; April £ $60\frac{1}{2}$. — LIJNZAAD flaauw; 98, 100 ℔ BS. Archangel in veiling f 7 a f $7\frac{1}{2}$ 113, 114 ℔ Taganrock f $282\frac{1}{2}$. — RAAPOLIE nagenoeg onveranderd; op 6 weken f $34\frac{1}{4}$; Vliegend f 33; 10. Nov. f 33, $\frac{1}{4}$; Dec. f $33\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Mei f $34\frac{3}{4}$. 35. — LIJNOLIE flaauw; op 6 weken f $32\frac{3}{4}$; Vliegend f $31\frac{1}{2}$; 10. Nov. f 31; Dec. en Voorjaar f $30\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE op 6 weken f $37\frac{1}{2}$; Vliegend f $36\frac{1}{4}$. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 64. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f $8\frac{1}{2}$ af $10\frac{1}{2}$

SCHIEDAM, 7 Oct. MOUTWIJN f $13\frac{1}{2}$ per vat contant, met weinig order.. — JENEVER 100, 1c. Amst. proef f 17 a f $17\frac{1}{2}$ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	7 Oct.	8 Oct.
Nederl W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{8}$	$64\frac{7}{16}$
—	3	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{1}{4}$
—	4	98	$98\frac{1}{8}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{7}{8}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$126\frac{3}{4}$	$126\frac{3}{4}$
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	$\frac{1}{2}$		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{2}$
Cert. 1831/33	5	$86\frac{1}{4}$	
Dito 1840	4	$83\frac{1}{8}$	83
—— Stieglitz	4	83	$82\frac{1}{8}$
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	$91\frac{3}{8}$	91
—— 1855 6eS,	5	$100\frac{1}{4}$	$100\frac{1}{4}$
—— van Ass.	6		$63\frac{3}{4}$

	pCt.	7 Oct.	8 Oct.
Polen,			
Aand. fl 500	[illegible]	157	157
Obl.	4	79	
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{13}{16}$
Obligatien	3		
Binnenl.	3	$43\frac{3}{8}$	$43\frac{1}{8}$
Amortisable		$11\frac{1}{8}$	
Bewijz. Coup.		$4\frac{5}{8}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	$55\frac{1}{8}$	$55\frac{9}{16}$
— RenteA.	5	$74\frac{3}{4}$	75
— Nation.	5	$60\frac{1}{8}$	$60\frac{1}{8}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$29\frac{7}{8}$	$29\frac{9}{16}$
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{7}{8}$	
Portug., Obl.	3	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{3}{4}$
Brazilien	5	100	
Weener aandeelen	4	272	275

7 Oct. De markt verkeerde heden wederom in eene flaauwe stemming; van buitenlandsche fondsen hebben Oostenrijksche zich intusschen laat beurs weder eenigzins hersteld, en sluiten ze zelfs boven de slotprijzen van gisteren.

8 Oct. Handel en variatien waren heden weinig beteekenend.

op meer gevorderden leeftijd kan men er zijn voordeel mee doen. Hij die eenige ondervinding heeft, weet maar al te goed hoeveel onaangenaams de slecht uitgevoerde arbeid veroorzaakt, en nogtans is de wereld vol broddelwerk. Droomerig en lusteloos begint men zijn dagwerk en denkt slechts aan 't tegenwoordige, zonder er zich over te bekommeren of hetgeen men vervaardigt duurzaam zal zijn. De helft bijna van alles wat op aarde gemaakt is moet bijna even spoedig hersteld worden, als het vervaardigd is en deze ten halve gemaakte en herstelde voorwerpen die dan nog slechts iets erbarmelijks en slordigs te weeg brengen, zijn duurder, dan als zij met meer zorg en geduld in eens goed waren bearbeid. Iedereen hoe onbekwaam hij zelf hierin moge zijn, kan zeer goed op prijs stellen wat goed is uitgevoerd, zoo dat goed werk de beste aanbeveling is, en zoo wel de maker als de kooper het grootste voordeel verschaft. Als 't een of ander der moeite waard is *om* 't te doen, zoo is 't ook der moeite waard om 't *goed* te doen. Plant goed, onderhoud goed, bouw goed, denk goed, handel goed, leef goed en alles zal goed gaan, en mogt alles toch tegenloopen, dan zullen wij het ons zelve niet te verwijten hebben, dat wij de middelen en de gelegenheden hebben verzuimd.

—

Er is wel niemand die de vrijheid niet lief en geen regt op haar heeft. Maar de liberaal eischt haar slechts voor zich alleen en betwist haar aan alle andersdenkende. Daarom zijn liberalismus en despotismus *Synonima.*

Op den levensweg moet men dikwijls naar den regten weg vragen.

De luiheid gaat zoo langzaam, dat de armoede haar spoedig heeft ingehaald.

Alles wat nutteloos is, betaalt men steeds te duur.

De mensch, die door de misdaad ten val is gebragt, zoekt zich zelven, maar vindt zich niet meer.

Men moet eene vrouw zoeken niet enkel met de oogen maar ook en vooral met de ooren.

Er bestaat geen ongelukkiger wezen op de wereld dan een knorrig oud man, die evenmin iemand anders eenig genoegen verschaft als onvatbaar is voor het genoegen dat een ander hem welligt zou willen aandoen. En toch wat is meer algemeen dan gemelijkheid, knorrigheid en ontevredenheid op den ouden dag! en hoe zeldzaam ziet men niet het tegenovergestelde. „Het is moeijelijk" zeide Madame *de Stael* gedurende de laatste dagen van haar schitterend bestaan: „op een aangename manier oud te worden."

Er is geen onverdragelijker schepsel, dan eene gewezene schoone vrouw.

Zij, die op den Hemel rekenen, behoorden de aarde niet te betwisten aan anderen.

Het is beter zich te houden aan den stam, dan aan de uiterste takken.

Eene omwenteling moet koningen en onderdanen omzigtig maken.

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*